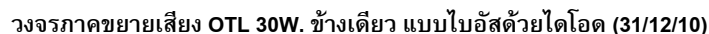

O

This image shows the internal components of a power supply unit. A large, circular transformer with a copper-colored core is the central component. It is surrounded by various electronic components, including capacitors, resistors, and integrated circuits. The components are mounted on a black printed circuit board (PCB). The power supply is housed in a metal chassis with ventilation slots on the sides. The top of the chassis is open, revealing the internal components.

นับตั้งแต่วันแรกที่นางจจราทหนังสือมาทดลองสร้าง พร้อมกับ
 ต่อยอดไปอีกหลายสตีป ในที่สุดก็ได้เครื่องต้นแบบออกมาเป็นที่เรียบร้อย
 (ในภาพยังไม่ได้เก็บงาน) ยอมรับว่าเหนื่อยกว่าจะเดินมาถึงวันนี้
 แต่ก็เหนื่อยแบบมีความสุขครับ

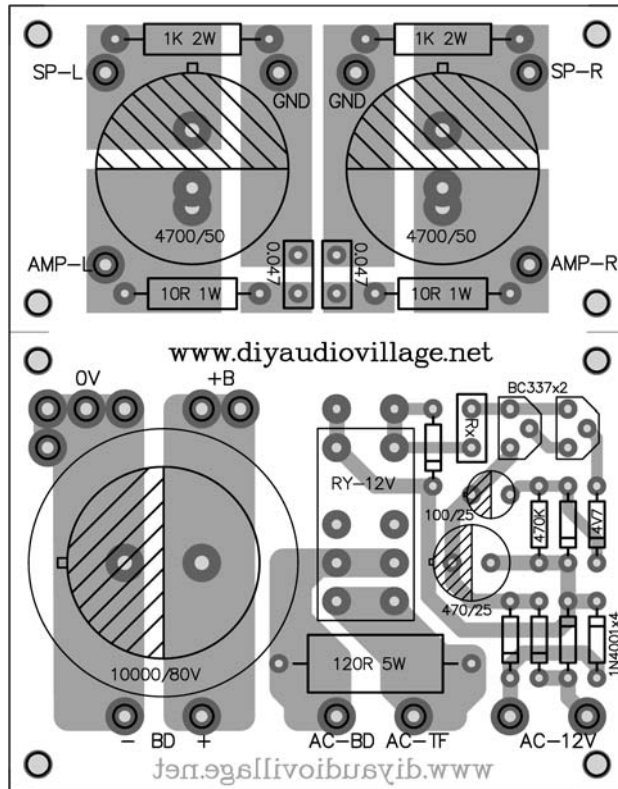
Update on 1 Feb 2011

R6, R7 เป็นวงจร NFB : Negative Feedback กำหนดอัตราการขยายของวงจรอยู่ที่ 23 เท่า จะเห็นว่าอุปกรณ์ใช้เป็นแบบบ้านๆ ทั้งหมดหาซื้อได้ทั่วไทยครับ

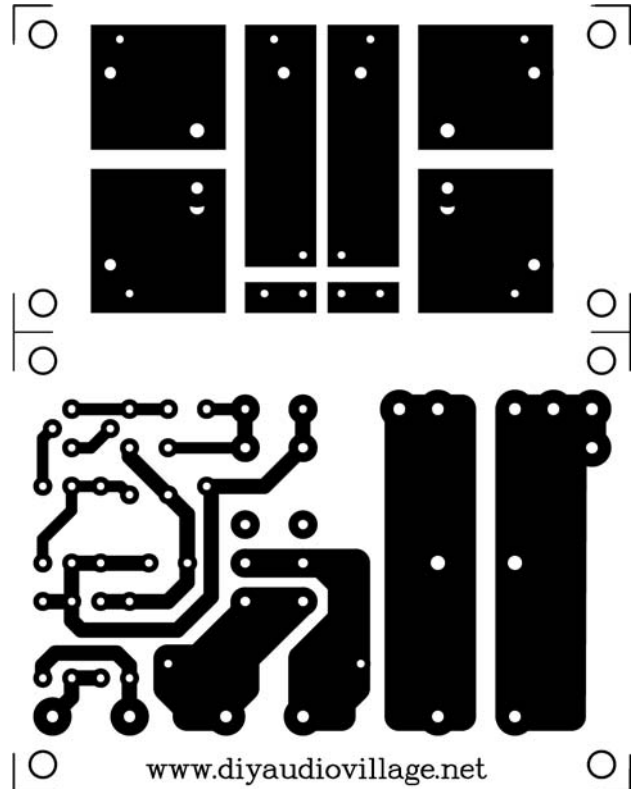
ด้านลายทองแดง

บอร์ดตัวนี้ผมออกแบบมาติดตั้งบนแผ่นระบายความร้อน สามารถใส่ทรานซิสเตอร์ตัวถึง TO-3P ได้เลย (แต่ผมหนีไปใช้ TO-3 จานบินแล้วอะครับ) ส่วนตำแหน่งใส่ C-input ผมได้เผื่อที่สำหรับซีตัวใหญ่ไว้ให้เรียบร้อย

อันนี้บอร์ด Power supply ผมได้รวมเอาบอร์ดเอาต์พุตอยู่บนแผ่นนี้ด้วย แต่ถ้าต้องการแยกบอร์ดเอาต์พุตก็สามารถใช้คัทเตอร์กรีด PCB แล้วหักออกจากกันได้เลย ผมเผื่อที่+รูยึดไว้ให้แล้ว

ด้านล่างอุปกรณ์

ด้านล่างทองแดง

มาดูอุปกรณ์ที่ต้องใช้กัน

ในเบื้องต้นอยากให้อ่านตามผมก่อน จากนั้นค่อยโมดิฟายต่อทีหลัง เนื่องจากว่าถ้าเลือกใช้อุปกรณ์พลัดเสียงจะต่างกันชนิดหน้ามือ-หลังมือเลยอะครับ

เริ่มที่บอร์ดแอมป์

1. R บนบอร์ดแอมป์ผมใช้ Royal Ohm 1/2W 5% (ยกเว้นตัวที่ระบุใน PCB) ผมชอบที่เสียงมันนุ่มนวล แต่ถ้ายกมาใช้ 1% Royal Ohm ก็ได้เสียงจะคมหน่อย
2. VR1 แนะนำให้ใช้แบบ 25 รอบ สามารถัดตาลง PCB ได้ไม่ยากครับ ผลทดสอบล่าสุดใช้ค่า 500 Ohm กำลังดี
3. TR เลือกซื้อร้านที่เชื่อถือได้สักหน่อย ระวังของปลอม+ของตกเกรดด้วย
 - 2N5401/2N5551 ถ้าได้ Moto สติ๊กเก่าจะดีมาก ผมหาซื้อได้แต่ของ Fairchild คุณภาพก็โอเคครับ
 - 2SD669 / 2SB649 ไข้ของ Hitachi
 - 2N3055 / MJ2955 ไข้ของ ST (SGS Thomson) หรือจะใช้ 2SC5200 / 2SA1943 Toshiba ก็ได้ เสียงจะคมกว่า
4. C (Capacitor)
 - C1 3.3/250V ตัวนี้สำคัญ ผมลองไปหลายตัวส่วนใหญ่ให้เสียงใสเกิน สุดท้ายลงที่ SCR ครับ
 - C2 47/63V ไข้ Elna สีฟ้า สามารถใช้ 50V ได้
 - C3 100/63V ไข้ Panasonic (Matsushita) หรือ Rubycon ค่าแรงดันต่ำสุดที่ยังใส่ได้คือ 35V
 - C4 100/63V ไข้ Elna Silmic สามารถใช้ 50V ได้
 - C5 100pF ไข้ Silver Mica หรือ Ceramic NPO หรือ WIMA FKP
 - C6 ใช้ได้ตั้งแต่ 2200uF-4700uF ทนแรงดันได้ 50V ขึ้นไป เสียงราบเรียบดีสุดคือ Nippon Chemicon ส่วน Nichicon FW จะใสกว่า คมกว่าเหมือนกัน
 - C7 0.047/100V ไข้ WIMA MKS ขา 5 มม. หรือไมลาร์
 - C8 47/100V Elna สีฟ้า

อุปกรณ์ชุดจ่ายไฟ

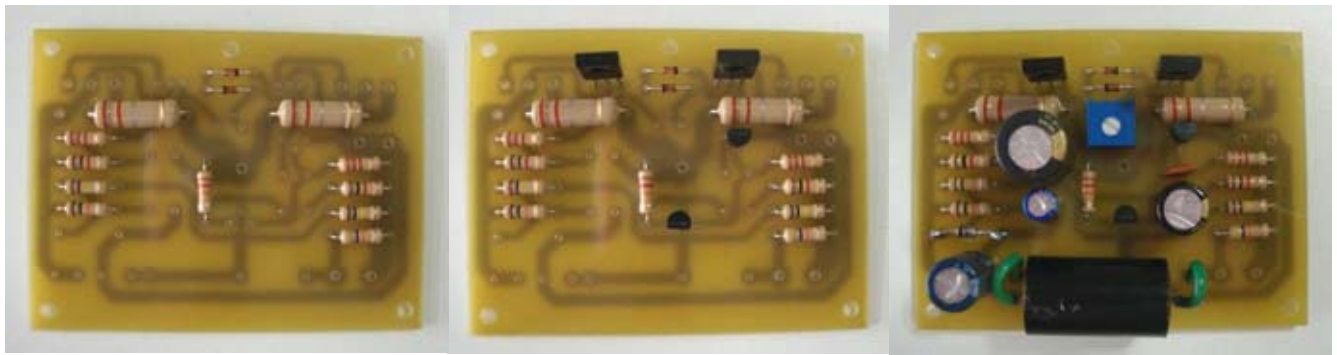
1. หม้อแปลงเลือกใช้ตามอรรถยาศัยครับ ถ้าเน้นประหยัดลอง VRK 28-18-0-18-28V 5A แล้วเอาขด 28-18 (46V) มาใช้
2. Bridge diode ใช้แบบธรรมดาตัวหลัก 25A 200V เสี่ยงออกมาอีกกว่า
3. RS1 120Ω 5W ใช้แบบ Wirewound ตัวกระเบื้อง ตัวนี้ต้องอืดพิเศษครับ
4. CS1 10000uF เลือกทนแรงดันได้ 80V ขึ้นไป แนะนำ Nippon Chemicon 10000/100V ที่ NPE ครับ
5. RY-12V เป็นรีเลย์ 12V 2CT 5A ผมใช้ Panasonic (Matsushita) ท่านสามารถใช้ยี่ห้ออื่นได้ขอให้ขาตรงกันเป็นใช้ได้ พอได้มาแล้วก็ต้องออกแรงวัดความต้านทานขดลวดสักหน่อย เพื่อคำนวณหาค่า Rx ครับ (ของผมวัดได้ 237 Ohm)

$$\text{หา } I_{dc} = 12/237 = 50\text{mA}$$

$$\text{หา } R_x = (16.5-12)/50\text{mA} = 90 \text{ Ohm} \dots\dots \text{ค่านี้ไม่มีขาย ให้เลือกใช้ค่าต่ำกว่า 1 สเต็ปคือ 82 Ohm 1W}$$

มาว่ากันขั้นตอนการประกอบครับ

ก่อนอื่นต้องทำ PCB ก่อน เนื่องจากลายทองแดงที่ผมทำไว้ไม่ซับซ้อน สามารถตัดสติ๊กเกอร์ทำเองได้ไม่ยาก เมื่อได้ PCB มาแล้วก็ยกส่องกับแสงแดดหรือแสงไฟดูให้ดี ถ้าเจอรอยขีดหรือรอยขาดก็จัดการซะก่อน จากนั้นให้เริ่มใส่อุปกรณ์ตัวต่างๆ พวก R ก่อน จากนั้นค่อยใส่ตัวที่สูงขึ้นเช่น TR จากนั้นให้ใส่ C-electro กับ C ฟิล์มตัวใหญ่ (ในรูปตรง Zener diode ค่า 43V ในสต็อกไม่มี เลยใช้ 15V 1W อนุกรมกัน 3 ตัวแทน)

งานต่อไปคือจัดการกับแผ่นระบายความร้อน เนื่องจากผมต้องการออกแบบให้เป็นโมดูล เลยต้องยึด PCB ไว้กับ Heatsink ตามรูปครับ เริ่มด้วยการเอาบอร์ดมาทาบกับ Heatsink แล้วก็ใช้ดินสอมาวัดให้ตรงรูยึดนี้ोट แล้วก็นำไปเจาะด้วยสว่านขนาด 2.5 มม. ตามด้วย ตีปเกลียว 3 มม. (หรือจะใช้ดอกสว่าน 3 มม. เจาะทะลุแล้วยึดด้วยการร้อยน็อตก็ได้)

เริ่มกระบวนการใส่ทรานซิสเตอร์เอาต์พุต

ก่อนอื่นต้องเตรียมของให้พร้อมก่อน สิ่งที่ต้องใช้ก็มี

- แผ่นฉนวนไมก้า หรือจะใช้แผ่นยางซิลิโคนก็ได้-บุหุทพลาสติก
- น็อต 3 มม ยาว 10 มม พร้อมตัวเมีย
- แหวนสปริง 3 มม
- ทางปลาทองเหลือง

นำครีมซิลิโคน (สำหรับงานระบายความร้อนนะครับ ห้ามใช้ซิลิโคนตู้ปลา) มาทาที่ตัวทรานซิสเตอร์บางๆ ถ้าขยันก็ทาให้ทั่ว หรือจะทาเฉพาะจุดแบบผมก็ได้ จากนั้นเอามายาวางใส่เข้าไป แล้วทาครีมซิลิโคนที่ไม่ก้ออีกทีหนึ่ง (ในขั้นตอนนี้อำนาจแผ่นยางซิลิโคน ไม่ต้องทาครีมซิลิโคนเข้าไปนะครับ)

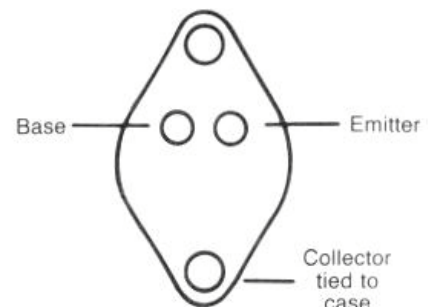

เมื่อทาครีมเรียบร้อยแล้ว ก็จับทรานซิสเตอร์ประกอบเข้ากับแผ่นระบายความร้อนพร้อมกับสวมน็อตเข้าไปรอไว้

จับแผ่นระบายความร้อนพลิกหงายขึ้นมา นำบู๊ทพลาสติกใส่เข้าไปให้เรียบร้อย ตามด้วยหางปลาทองเหลือง (ตัวหางปลาถ้าจะให้ดี ควรบัดกรีเข้าสายให้เรียบร้อยก่อนนำมาใส่ครับ) ใส่แหวนสปริง+น็อตตัวเมียพอหลวมๆ จากนั้นให้จัดขาทรานซิสเตอร์ให้อยู่กลางรู แล้วใช้ไขควงขันให้แน่น (แน่นแบบตึงๆ พอนะครับ อย่าออกแรงมากเกินไปน้อตขาด) พอยึดเสร็จ หน้าตาจะเป็นตามรูปด้านล่าง จากนั้นให้ใช้อะไหล่หม้อหุงข้าววัดตัวถึงทรานซิสเตอร์กับแผ่นระบายความร้อนดูอย่าให้ชิดกันเป็นอันขาด มิฉะนั้นจะเสียตั้งคัพฟรี

นำบอร์ดแอมป์ที่ทำไว้มายึดเข้ากับแผ่นระบายความร้อน โดยใช้ขา รองพลาสติกหรือโลหะก็ได้สูงสัก 10 มม กำลังดี แล้วยึดด้วยน็อตให้เรียบร้อย จากนั้นให้ตัด+ปอกสายไฟที่ต่อจากทรานซิสเตอร์ นำมาบัดกรีเข้ากับบอร์ดตามรูปด้านล่าง

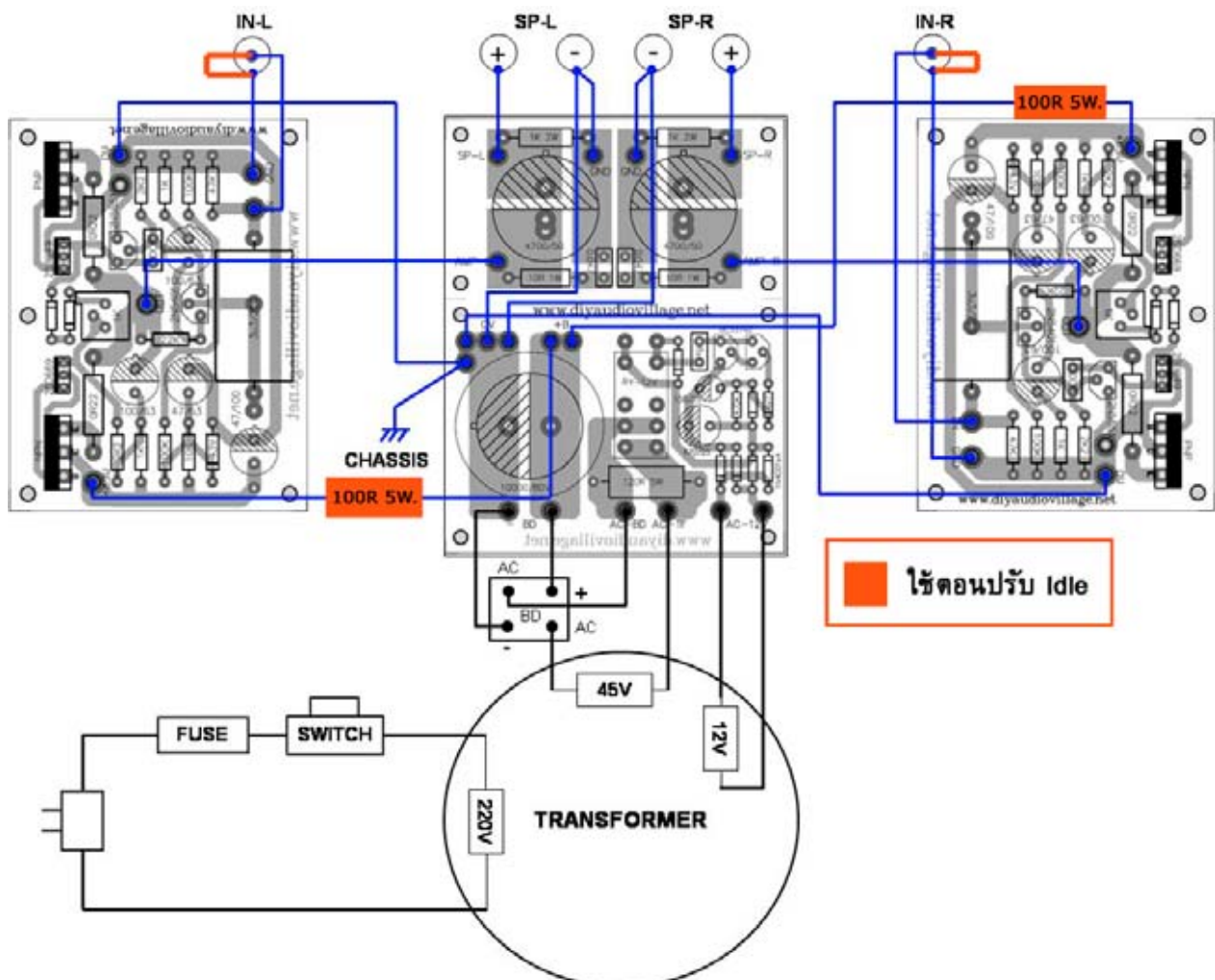
อันนี้เป็นรูปเครื่องต้นแบบที่ทำเสร็จแล้ว ถ้าสังเกตให้ดีจะเห็นตัว VR เป็นแบบ 1 รอบ ตัวนอน ปรับกระแสค่อนข้างยาก ผมแนะนำให้ใช้ค่า 500 Ohm แบบ 25 รอบ จะสะดวกกว่า

แบบคร่าวๆ ก็ใช้มิเตอร์วัดคร่อม R 0.22 Ohm 2W ปรับ VR1 จนอ่านแรงดันได้ 6-7mV ครับ

มาต่อเรื่องการปรับแต่งครับ

ตามปกติแล้วก่อนลงกล่อง ควรทดสอบและปรับแต่งให้เรียบร้อย เพื่อที่ว่าหากมี สำหรับมือใหม่ขอให้ยึดแนวทางตามนี้ไปก่อนนะครับ

ข้อผิดพลาดจะได้แก้ไขได้ทัน ไม่ต้องเสียเวลารื้อหลายรอบ

1. ประกอบชุดจ่ายไฟ อันนี้ตอนนอกกล่องหรือในกล่องก็ได้ ต่อสายไฟจากหม้อแปลงเข้าบอร์ด Supply ให้เรียบร้อยตามรูป

- ใส่ R 10k 2W คร่อม C 10000uF ได้ปรีน (ต่อถาวรนะครับ ตัดขาสั้นๆ อย่าให้ไปช็อตกับจุดที่ไม่เกี่ยวข้อง)
- เสียบปลั๊ก เปิดไฟเข้า... วัดแรงดันไฟคร่อม C 10000uF ที่จุด +B เทียบกับ 0V ต้องได้ประมาณ 63-66V
- หลังจากเปิดไฟเข้าวงจรประมาณ 7-10 วินาที ตัวรีเลย์ต้องทำงาน จะมีเสียงดังคลิก ให้ได้ยิน จากนั้นให้ใช้มิเตอร์ตั้งย่านวัดไฟ AC วัดคร่อม R 120 Ohm 5W ต้องได้ 0V
- วัดไฟคร่อม C 470uF 25V ต้องได้แรงดันประมาณ 16-17V และวัดไฟคร่อมคอยล์รีเลย์ต้องได้ประมาณ 12-13V หากผิดจากนี้ให้ปรับค่า Rx จนกว่าจะได้ไฟที่ถูกต้อง

2. การปรับแต่งบอร์ดแอมป์

- ใช้มิเตอร์วัดความต้านทานคร่อม VR1 แล้วใช้ไขควงปรับให้ได้ค่าความต้านทานประมาณ 100 โอห์ม
- ต่อสายไฟ +63V กับ 0V จากบอร์ดชุดจ่ายไฟ ไปเข้าบอร์ดแอมป์ (กระทำที่ละข้าง) โดยสายไฟบวกให้ต่ออนุกรมกับ R 100 Ohm 5W ก่อนเข้าบอร์ดแอมป์
- ซอร์ติงพุทลงกราวด์ และใช้มิเตอร์วัดไฟคร่อม R 100 Ohm 5W ที่ต่ออนุกรมกับสายไฟ +63V
- เปิดสวิทช์จ่ายไฟเข้าเครื่อง รอรีเลย์ต้องวงจร แล้วสังเกตค่าแรงดันไฟตกคร่อม R 100 Ohm ควรจะมีค่าไม่เกิน 4V (ต่ำกว่าไม่เป็นไร) ถ้าไฟเกินมากๆ ให้รีบปิดเครื่องแล้วเช็บบอร์ดดูว่ามีอะไรผิดปกติหรือไม่
- เมื่อทุกอย่างโอเค ให้ปิดสวิทช์ไฟ แล้วปลด R 100 Ohm 5W ออก แล้วต่อสาย +63V จากชุดจ่ายไฟเข้าบอร์ดแอมป์ จากนั้นใช้มิเตอร์วัดไฟตกคร่อม R10 0.22 Ohm 2W แล้วเปิดไฟเข้าเครื่องอีกครั้ง
- ปรับ VR1 จนอ่านแรงดันไฟตกคร่อม R10 ได้ 7-8mV จากนั้นให้ปลดมิเตอร์ออกแล้วย้ายไปวัดไฟที่ขั้วบวกของ C6 เทียบกราวด์บนบอร์ดแอมป์ จะต้องมึแรงดัน 30-33V หรือประมาณครึ่งหนึ่งของแหล่งจ่ายไฟ
- ปิดสวิทช์ไฟเข้าเครื่อง ถอดสายไฟออกจากบอร์ด แล้วนำบอร์ดแอมป์อีกข้างมาทำตามขั้นตอนข้างบนเหมือนกับบอร์ดที่แล้ว

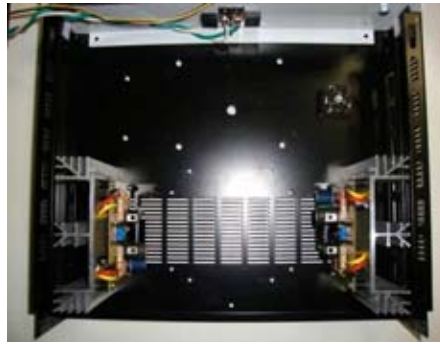
ได้เวลาประกอบลงกล่องแล้วครับ

เริ่มด้วยการหากล่องมาก่อน เครื่องผมใช้กล่องเอนกประสงค์ของ NPE ขนาด 12*10.5*3.5 นิ้ว จัดการวางตำแหน่งขั้วต่อต่างๆ เช่น ขั้วอินพุต ขั้วลำโพง ขั้วสายไฟเข้า และสวิทช์เปิด-ปิด เมื่อวางได้ก็ทำการเจาะยึดให้เรียบร้อย ในจุดนี้ผมจะไม่กล่าวถึงรายละเอียด ต้องใช้ศิลปะเฉพาะบุคคลครับ

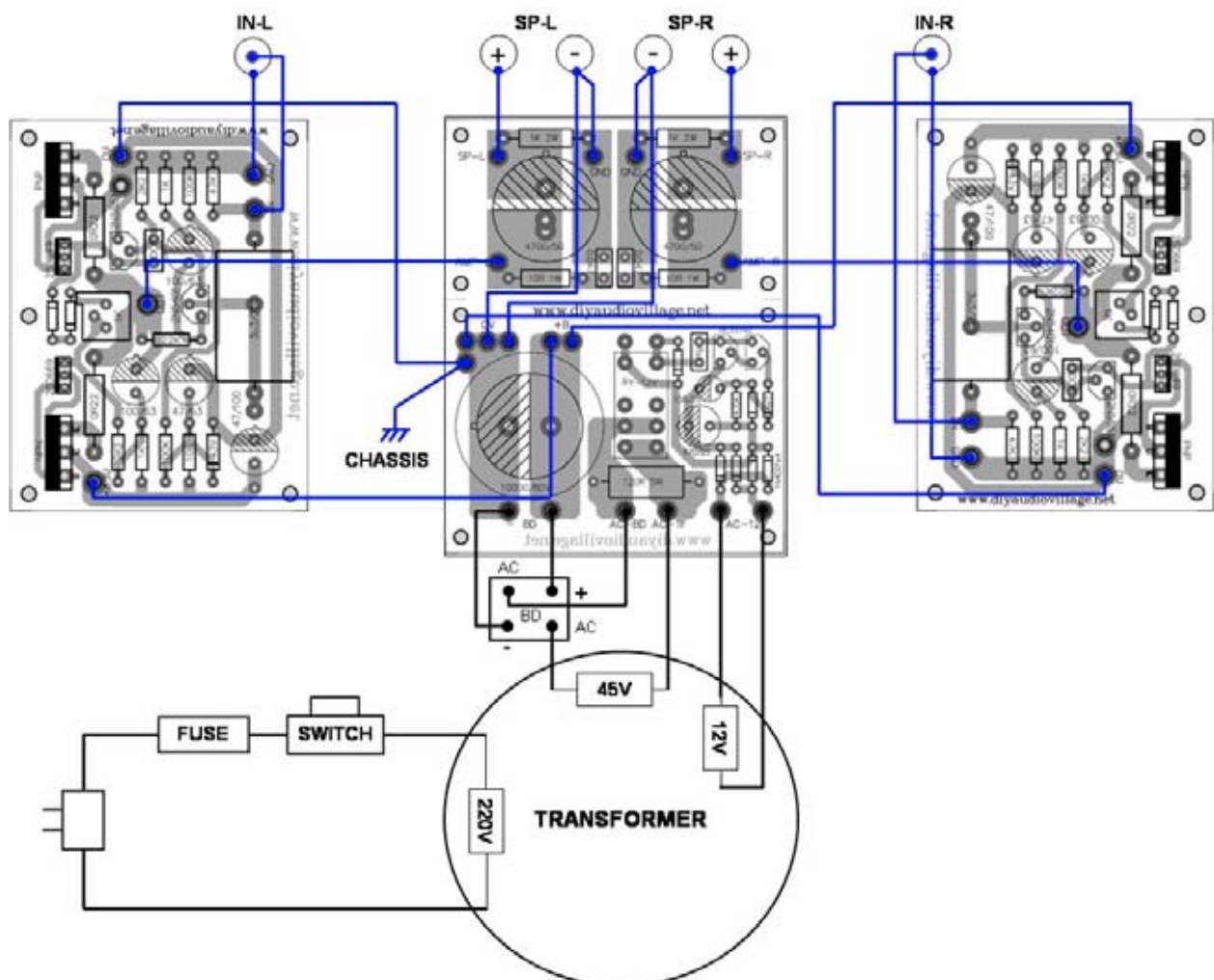

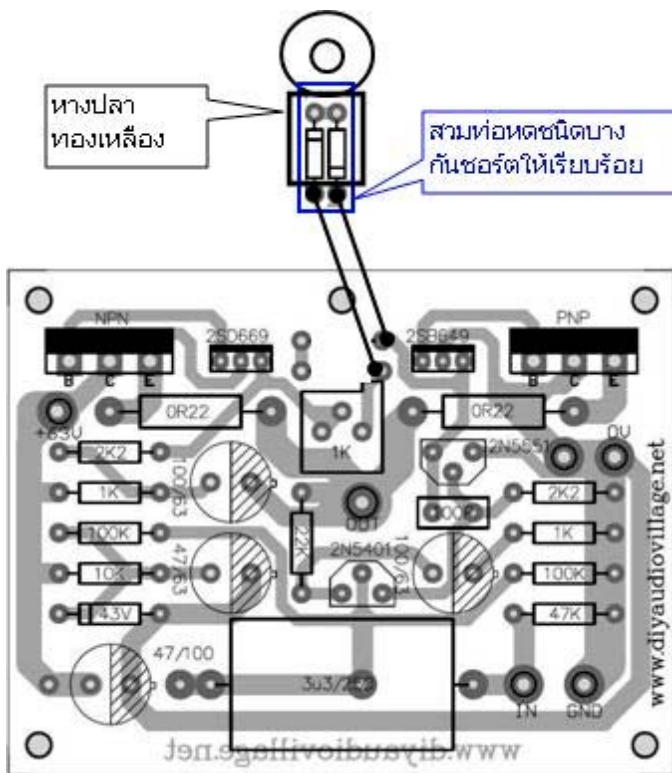
ขั้นตอนต่อไปให้นำหม้อแปลงกับบอร์ดมาลงวางในกล่อง จัดระยะให้ห่างๆ กันไว้ กะเดินสายไฟได้และเผื่อช่องให้อากาศไหลเวียนได้ด้วย เมื่อได้ก็จัดการเจาะรูกล่อง+เก็บงานให้เรียบร้อย

ขั้นตอนต่อไปก็จัดการยึดบอร์ดเข้ากับกล่อง จุดนี้มีเทคนิคหนึ่งในส่วนของสายอินพุต ควรต่อรอที่บอร์ดไว้เลย เนื่องจากจุดต่ออยู่ต่ำ บัดกรีที่หลังอาจจะทำได้ยากสักหน่อยครับ

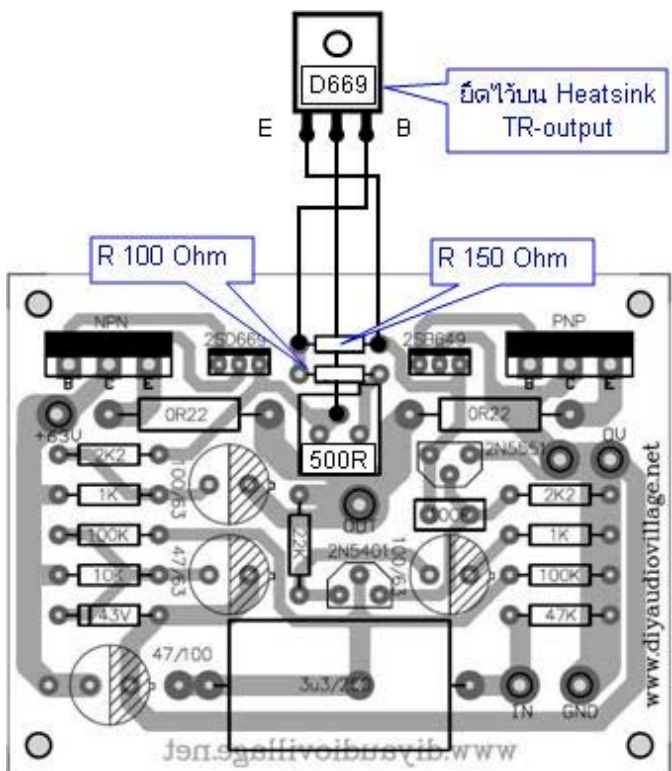

บอร์ดชุดจ่ายไฟ ถ้าจะให้ดีก็ควรต่อสายไว้รอกัน..... จากนั้น ต่อสายไฟ
ต่างๆ ให้เรียบร้อย โดยใช้สายไฟดีๆ ถ้ามีอะไรไม่ออกก็หาสายที่เป็นทองแดง
ฝอยมาใช้ เลือกขนาด 1 sqmm ขึ้นไป (หรือประมาณเบอร์ 18AWG) เมื่อทุก
อย่างลงตัวก็จัดการวางหม้อแปลงแล้วยึดน็อตให้แน่นหนา (สำหรับหม้อ
แปลงเทอร์รอยด์ ต้องยึดให้ตึงมือพอดี ห้ามได้น็อตจนรัดแน่น มิฉะนั้นอาจทำ
ให้เส้นลวดทองแดงขอรัดรอบได้)

เพิ่มเติมสำหรับการใช้งานแบบต่อเนื่องยาวๆ หรือออกแนวโหดนิดๆ ผมแนะนำให้ย้ายไดโอด 1N4148 2 ตัวบนบอร์ด ต่อสายไปเกาะอยู่ที่ Heatsink เพื่อชดเชยอุณหภูมิ จะทำให้กระแสที่ปรับไว้มัขยับมากครับ ส่วนเทคนิคการยึดก็สวมปลอกขาไดโอดเพื่อกันชอร์ตแล้วเอาหางปลาทองเหลืองม้วนรัดก็ได้

หรือจัดวงจรส่วนทรานซิสเตอร์เอามาลงให้ดูเผื่อมีหน่วยกล้าตาย... เวลาทดสอบอย่าลืมใส่ R100 Ohm 5W อนุกรมไฟบวกไว้ก่อนครับ เพื่อความปลอดภัย

- R 100 Ohm, 150 Ohm ใช้ขนาด 1/4W ใส่แทนตำแหน่ง 1N4148
- TR ใช้ได้หลายเบอร์เช่น 2SD669, BD139 ...
- เวลาเขียนแผ่นระบายความร้อน ต้องรองด้วยฉนวนไม่ก้ำหรือแผ่นยางซิลิโคนก่อน
- ก่อนป้อนไฟให้ปรับ VR ไว้ที่ค่าต่ำสุดก่อน (ใกล้ๆ ศูนย์โอห์ม)
- การปรับกระแส ให้กระทำตามขั้นตอนเหมือนตอนใช้ไดโอดขึ้น

ตอนต่อไปคือ วอร์มอัพ หรือเบิร์นอิน..... งานนี้มีใช้เวลาครับ สามารถทำได้หลายวิธี จะเปิดฟังเพลงไปเรื่อยๆ หรือจะใช้ตัมมีหลอด 8 โอห์มต่อแล้วเปิดเพลงทิ้งไว้ก็ได้ จัดไปอย่างน้อย 50 ชม ก่อนค่อยฟังเสียงจริงนะครับ ลองสังเกตดูว่าเสียงโตขาดเกินแล้วจัดการโมกันได้ตามใจ พอเสียงเข้าทางแล้วก็เบิร์นต่อไปอีกจนครบ 100 ชม เล่นกับ OTL ต้องใจเย็นมากๆ ครับ ใช้เวลาเบิร์นค่อนข้างนาน ที่ผมทำซ้ำก็เพราะติดเบิร์นนี้แหละครับ

แล้วถ้าใช้อุปกรณ์บ้าน ๆ ละ จะได้เสียงแค่ไหน

ถึงจะเป็นอุปกรณ์บ้าน ๆ เสียงออกมาก็ไม่ธรรมดาเหมือนกันครับ กับงบค่าตัวไม่เกินสองพันบาท (ไม่รวมกล่อง) ก็ทำให้แอมป์ไอเอนด์หนาวๆ ร้อนๆ แล้วอะครับ ขอให้เลือกใช้ของให้เหมาะสมเป็นพอ ยกตัวอย่าง

- ใช้ R-carbon film 5%R ชนิดนี้มีข้อดีที่ราคาถูกมากและเสียงก็ไม่จืดจาง จัดว่าเป็นอุปกรณ์บ้าน ๆ ที่น่าคบมาก
- ใช้ C-electro Nippon ในส่วนของ Power supply และ Output ต้องบอกว่าแอมป์ตัวนี้ถูกโฉลกกับซีเนปปอน เนื่องจากวงจรแอมป์เองถูกออกแบบมาให้ได้โทนเสียงที่ชัดเจนและสว่าง เลยเข้าทางซีเนปปอนที่ให้เสียงออกแนวกลางๆ บางรุ่นก็ติด Dark นิดหน่อย ผลรวมที่ออกมากลายเป็นความพอดีไป
- ใช้ C-input ดีๆ อันนี้ต้องลงทุนครับ อย่างน้อยสุดแนะนำให้เล่น SCR หากมีงบมากหน่อยก็ข้ามไปเล่นพวก Obigato, ASC จะเห็นผลทันทีในเรื่องความใสและรายละเอียดครับ
- ใช้ TR พื้นๆ เช่น 2N3055/MJ2955 ของ STTR ยี่ห้อ ST จัดเป็นทรานซิสเตอร์ที่ให้เสียงคุ่มที่สุดเมื่อเทียบกับค่าตัว ที่สำคัญหาซื้อง่าย เสียงออกมามากกว่าพวก Moto ตัวถึงอลูมิเนียม แต่ไม่บาด
- ใช้สายไฟที่เกรดดีสักหน่อย ไม่จำเป็นต้องแพงครับ ขอให้เป็นสายทองแดงเนื้อดีๆ สักชนิด เช่น Canare จะได้เสียงที่ออกมาเนียนกว่าพวกสายชุบตีบุกที่ขายกันทั่วไป

ข้อควรระวังสำหรับนักโมดิฟาย

กว่าจะถึงวันนี้ผมทดสอบเจ้า OTL30W มาไม่น้อย จนล้าพูดเต็มปากว่า ถ้าประกอบไม่ดีเลือกใช้อุปกรณ์ไม่ลงตัวเสียงออกมาอาจถึงขั้นหนฟังไม่ได้ครับ แต่ถ้าเลือกของที่ถูกและลงตัว (ช่วงนี้ต้องตามอัปเดตตามกระแสปาก่อนนะครับ เอาไว้ตอนลงตัวสุดๆ แล้วผมจะสรุปให้อีกที) เสียงที่ออกมาก็ทำให้แอมป์ไอเอนด์แพงๆ หนาวได้เหมือนกัน โดยเฉพาะเรื่องมิติและเวทีเสียง ผมว่ามันทำได้ดีมาก

Project , PCB , Circuit diagram and Improvement note: Sansirn , Create

Schematic draft & PDF : Audiomania

<http://www.diyaudiovillage.net>